แนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดี

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก สุกฤษฎิ์ โอ่งเคลือบ
รองผู้อำนวยการกองกำลังพล กรมการสื่อสารทหาร

วิทยาลัยการทัพบก
กันยายน 2565

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดี

โดย พันเอก สุกฤษฎิ์ โอ่งเคลือบ

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง ธัญนุช สิงหพันธุ์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2565 และเห็นชอบให้เป็นเอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี **ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก**

(วิชาติ เอี่ยมไพจิตร์)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก **ประธานกรรมการ**

(ประภาส แก้วศรีงาม)

นาวาอากาศเอก **ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา**

(โสภณ ทับแว่ว)

พันเอกหญิง **กรรมการ**

(กนิษฐา ฐิติวัฒนา)

พันเอกหญิง **กรรมการ**

(ธัญนุช สิงหพันธุ์)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก สุกฤษฎิ์ โอ่งเคลือบ

เรื่อง แนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดี

วันที่ กันยายน 2565 **จำนวนคำ :** 10,079 **จำนวนหน้า :** 32

คำสำคัญ เทคโนโลยีสารสนเทศ, กิจการสัสดี

ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดี เป็นงานวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ที่ศึกษาจากข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับงานด้านกิจการสัสดี ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายกองทัพ และทฤษฎีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลของภาครัฐและภาคเอกชน โดยใช้กรอบแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่ใช้ในหลักสูตรของวิทยาลัยการทัพบก เป็นแนวทางในการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูล มีการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมโดยใช้ SWOT Analysis แนวคิดการบริหารโดยใช้องค์ประกอบ 7S ของ McKinsey และ PESTLE Analysis มาวิเคราะห์ เพื่อนำผลที่ได้หาแนวทางในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดี ผลการศึกษาพบว่า กิจการสัสดีสามารถนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปเชื่อมโยงกับระบบข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลาง กรมการปกครอง มาสนับสนุนการทำงานกิจการสัสดีของทุกหน่วยงาน ให้ทำงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้วิธี Online ซึ่งจะมีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ช่วยลดขั้นตอนและเวลาในการดำเนินการ ลดงบประมาณค่าใช้จ่ายในเรื่องเอกสารแบบพิมพ์ต่างๆ (Paperless) และนำไปสู่การปรับโครงสร้างกองทัพบก (สายงานสัสดี) ปรับลดกำลังพล ลดภาระงาน อีกทั้งยังพัฒนากำลังพลสายงานสัสดีให้มีความรู้ ความชำนาญ ในด้านทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) เพื่อให้ตอบสนองและสอดคล้องต่อนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล ต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Sukrit Ongkluab

TITLE : Guidelines for using information technology in the recruiting business

DATE : September, 2022 **WORD COUNT :** 10,079 **PAGES :** 32

KEY TERMS : Information Technology, Recruitment business

CLASSIFICATION : Unclassified

Research on Guidelines for using information technology in the recruiting business It is a strategic research study from the regulations, rules and orders related to the recruitment affairs. National strategy, military policy, and information technology knowledge theory from public and private sources. By using the strategic conceptual framework used in Royal Thai Army College Courses It is a guideline for analytical thinking. The environment was analyzed by using SWOT Analysis, the management concept by using McKinsey's 7S components and PESTLE Analysis to analyze the results in order to find a guideline for applying information technology in the recruiting business. The results of the study found that The recruiting business can use the information technology system to link with the civil history registration information system from the central registration database of the Department of Provincial Administration to support the work of the recruiting business of all agencies. To work with a computer system using online methods, which will be convenient, fast, accurate, accurate, reducing the steps and time of operation. Reduce the

budget, expenses on various printed documents (Paperless) and lead to the restructuring of the Army (Recruitment Division) reduce the workforce, reduce the workload, and also develop the recruitment personnel to have knowledge and expertise in digital skills (Digital Literacy) in order to respond and comply with the policies related to driving towards Become a digital army.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยส่วนบุคคล พันเอกหญิง ธัญนุช สิงหพันธุ์ รวมถึงคณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคลกลุ่มที่ 6 ได้แก่ พันเอก ประภาส แก้วศรีงาม ประธานคณะกรรมการ พันเอกหญิง กนิษฐา ฐิติวัฒนา กรรมการ พันเอกหญิง ธัญนุช สิงหพันธุ์ กรรมการ รวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาพิเศษ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบูลย์ แจ่มพงษ์ ที่กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล รวมถึงตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียด จนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกเหนือจากข้อแนะนำทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ใน การวิจัยแล้ว ยังได้รับกำลังใจและคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นาวาอากาศเอก โสภณ ทับแว่ว ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาที่กรุณาสนับสนุนข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และ พลตรี วิชาติ เอี่ยมไพจิตร์ ผู้บัญชาการ วิทยาลัยการทัพบก ที่กรุณาอนุมัติให้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจในการทำวิจัยฉบับนี้ ให้สำเร็จสมบูรณ์ ได้สมตามความมุ่งหวัง ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพรัก และหวังว่าวิจัยฉบับนี้น่าจะเป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานในสายงานสัสดี วิทยาลัยการทัพบก กองทัพบก และประเทศชาติสืบไป

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ 1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
วัตถุประสงค์การวิจัย 3
กรอบแนวคิดการวิจัย 4
วิธีการศึกษา 4
ประโยชน์ที่ได้รับ 5
บทที่ 2 บทวิเคราะห์ 6
ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับสายงานสัสดี 6
การปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสัสดี 10
โลกแห่งความไม่แน่นอน (VUCA) 15
แนวโน้มเทคโนโลยีที่สำคัญต่อการนำพัฒนาองค์กร 18
นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล 20
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 25
วิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์ 26
แนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดี 27
บทที่ 3 บทอภิปรายผล 28
Linkage Center คืออะไร 28
แนวทางการใช้ประโยชน์จากโครงการ Linkage Center 30
บทที่ 4 บทสรุป 31
สรุปผลการวิจัย 31
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป 32
เอกสารอ้างอิง
ประวัติผู้วิจัย

บทที่ 1
บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากบทบาทหน้าที่ที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติ กำหนดหน้าที่ของคนไทยในเวลารบ พุทธศักราช 2484 [1] และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 [2] ที่กำหนดไว้ตามมาตรา 50 “บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์ รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณประโยชน์ของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และรับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ” และ มาตรา 52 “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทย มีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหารที่มีประสิทธิภาพกำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย” ซึ่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 มาตรา 7 [3] บัญญัติไว้ว่า “ชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมายมีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน” ซึ่งกองทัพบกเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงกลาโหม มีหน้าที่จัดกำลังทหารที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งอธิปไตยของชาติ กล่าวได้ว่า “ความมั่นคง ของชาติเป็นภาระหน้าที่ของทุกคน” ดังนั้นการเตรียมพลังทั้งมวลของชาติตามแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2564) คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 277/52 เรื่อง การระดมสรรพกำลังของกระทรวงกลาโหม พระราชบัญญัติการเกณฑ์ช่วยราชการทหาร พ.ศ.2530 ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ.2515 แผนป้องกันประเทศและแผนผนึกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ เป็นงานที่ยิ่งใหญ่ซึ่งจะต้องปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา เพื่อดำรงขีดความสามารถ พร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ เมื่อเกิดภาวะไม่ปกติ ตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พุทธศักราช 2457

เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการนำคอมพิวเตอร์ หรือ อุปกรณ์โทรคมนาคมต่างๆ มาใช้สำหรับการจัดเก็บ ข้อมูล ค้นหา ส่งผ่าน และดำเนินการข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้เราสามารถได้รับประโยชน์สูงสุด สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานด้านต่างๆ ได้อย่างมากมาย เช่น การใช้ระบบสารสนเทศในการเก็บบันทึกข้อมูลต่างๆ แทนการจดบันทึกลงในกระดาษ การใช้ระบบสารสนเทศตรวจสอบการทำบัญชี หรือการใช้ระบบบัญชีในอุปกรณ์คอมพิวเตอร์นั่นเอง ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีพัฒนาการที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นประโยชน์กับงานสารสนเทศอยู่ตลอดเวลา ทำให้หน่วยงานทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชน หันมาปรับปรุงกรรมวิธีในการปฏิบัติงานให้ทันสมัย เพื่อให้ทันต่อกระแสโลก จึงทำให้เกิดการบริการรูปแบบใหม่ๆ ขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการ ซื้อขายผ่านอินเตอร์เน็ต การให้บริการของผู้ให้บริการต่างๆ ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ ยังได้สร้างระบบงานสารสนเทศในหน่วยงานของตนเองขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น การทำเว็บไซต์ของหน่วยงานเพื่อใช้ประโยชน์จากสารสนเทศเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางและคุ้มค่า โดยระบบสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการจัดทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อใช้ในการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา หรือการตัดสินใจเพื่อการวางแผนและการจัดการ ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีบทบาทและความสำคัญมากในปัจจุบัน มีแนวโน้มที่จะมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในอนาคต เพราะเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการ ดำเนินงานสารสนเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นับตั้งแต่การผลิต การจัดเก็บ การประมวลผล การเรียกใช้ การแลกเปลี่ยนและใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

ในงานด้านกิจการสัสดี ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการกำหนดหน้าที่สัสดี พ.ศ.2553 เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการนับอายุการรับราชการทหาร การจัดทำบัญชีทหารประเภทต่างๆ การรับหมายเรียก การเข้ารับการตรวจเลือก การยกเว้น และการขอผ่อนผัน รวมถึงข้อมูลตั้งแต่การรับราชการทหารกองประจำการ จนไปถึงพ้นราชการทหาร อีกทั้งยังมีเงื่อนไขของการนับวันรับราชการตามคุณวุฒิ รวมถึงเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยสิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรอง พ.ศ.2559

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะหาแนวทางในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับระบบข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลาง กรมการปกครอง และระบบข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาช่วยในการดำเนินงานของ กองการสัสดี หน่วยบัญชาการักษาดินแดน และสนับสนุนการทำงานกิจการสัสดีของทุกหน่วยงาน ให้ทำงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้วิธี Online ซึ่งจะมีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ช่วยลดขั้นตอนและเวลาในการดำเนินการ ลดงบประมาณค่าใช้จ่ายในเรื่องเอกสารแบบพิมพ์ต่างๆ (Paperless) ในระยะยาว อีกทั้งยังพัฒนากำลังพลสายงานสัสดีให้มีความรู้ ความชำนาญ ในด้านทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) เพื่อให้ตอบสนองและสอดคล้องต่อยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับสายงานสัสดี
2. เพื่อวิเคราะห์ระบบสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์สูงสุดต่อสายงานสัสดี
3. เพื่อเสนอแนวทางในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดีอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

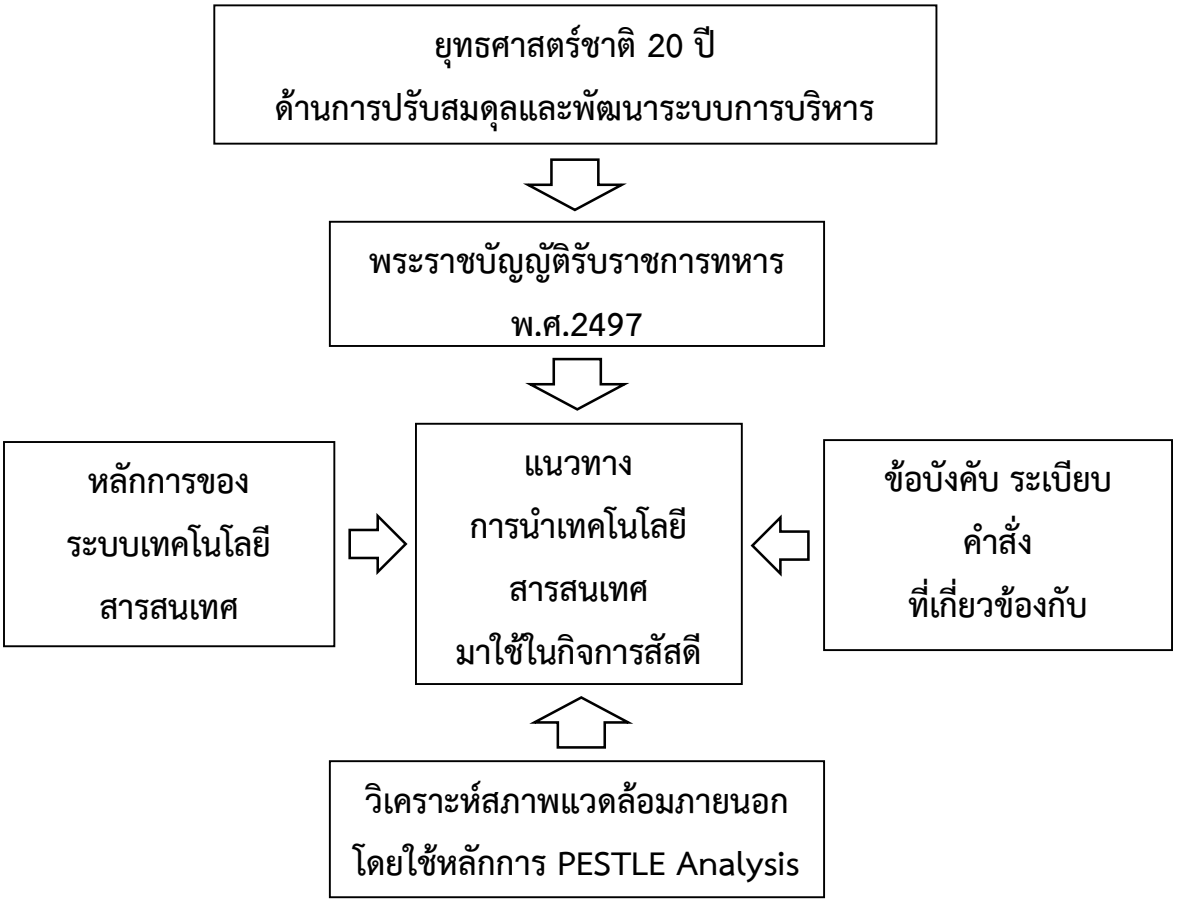

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด

2. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาจากระเบียบ คำสั่ง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องและรองรับกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน และอนาคต

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมจากข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับงานด้านกิจการสัสดี ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายกองทัพ และทฤษฎีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลของภาครัฐและภาคเอกชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อแยกแยะให้เห็นถึงองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่างๆ โดยใช้กรอบแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่ใช้ในหลักสูตรของวิทยาลัยการทัพบก เป็นแนวทางในการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูล มีการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมโดยใช้ SWOT Analysis แนวคิดการบริหารโดยใช้องค์ประกอบ 7S ของ McKinsey และ PESTLE Analysis มาวิเคราะห์ และรูปแบบต่างๆ ของกระบวนการวิธีวิจัย เพื่อนำผลที่ได้หาแนวทางในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดี

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

พัฒนาโครงร่างวิจัย ในห้วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ.2564 หลังจากได้รับอนุมัติโครงร่างวิจัย เริ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ในเดือน ธันวาคม พ.ศ.2564 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2565 วิเคราะห์ข้อมูลในห้วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2565 นำข้อมูลที่วิเคราะห์มาสรุปและอภิปรายผลให้แล้วเสร็จในเดือน เมษายน พ.ศ.2565 นำมาจัดทำรายงานวิจัยและรูปเล่มวิจัย พร้อมนำเสนองานวิจัยในเดือน พฤษภาคม พ.ศ.2565

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. หน่วยงานในสายงานสัสดีมีแนวทางในการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในกิจการสัสดี
2. กองทัพบกมีแนวทางในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สำหรับระบบการเกณฑ์ทหารที่ทันสมัย ได้รับความสะดวกสบายมากขึ้น ลดเวลา ลดค่าใช้จ่าย และนำไปสู่การปรับโครงสร้างกองทัพบก (สายงานสัสดี) ปรับลดกำลังพล ลดภาระงาน

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

การเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งในทางปฏิบัติ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 กำหนดหน้าที่นี้ให้เฉพาะชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมายมีหน้าที่ต้องเข้ารับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน

ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับสายงานสัสดี

ชายไทยเริ่มเป็นทหารกองเกินนับแต่อายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ และจะรับหมายเรียกไปรับการตรวจเลือกเพื่อเข้ากองประจำการได้เมื่ออายุครบ 21 ปีบริบูรณ์ ทหารกองเกินเมื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการครบกำหนด จะถูกปลดเป็นทหารกองหนุน เมื่อเวลาผ่านไปหรืออายุครบตามที่กำหนดทหารกองหนุนก็จะถูกปลดพ้นราชการทหาร ในระหว่างที่เป็นทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนนั้น อาจถูกเรียกพลได้ตามที่กระทรวงกลาโหมเห็นสมควร และอาจถูกระดมพลได้หากมีพระราชกฤษฎีกา ซึ่งการดำเนินดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การนับอายุ

ในเรื่องการรับราชการทหารมีวิธีนับอายุต่างออกไปจากวิธีการนับอายุตามกฎหมายอื่น โดยกำหนดให้ถ้าเกิดในพุทธศักราชใดให้ถือว่ามีอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์เมื่อสิ้นพุทธศักราชที่เกิดนั้น ส่วนการนับอายุต่อไปให้นับเฉพาะปีที่สิ้นพุทธศักราชแล้ว [4]

2. การลงบัญชีทหารกองเกินและการรับหมายเรียกครั้งแรก

ชายที่มีสัญชาติไทย เมื่ออายุย่างเข้า 18 ปี บริบูรณ์ในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในพุทธศักราชนั้น [5] ที่อำเภอท้องที่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ โดยจะได้รับใบสำคัญ สด.9 เมื่อลงบัญชี ณ อำเภอใดแล้ว อำเภอนั้นจะเป็นภูมิลำเนาทหารของทหารกองเกินผู้นั้น ภูมิลำเนาทหารเป็นภูมิลำเนาเฉพาะไม่เกี่ยวข้องกับทะเบียนบ้านหรือสำมะโนครัว การจะย้ายภูมิลำเนาทหารต้องกระทำที่อำเภอแยกต่างหากจากการย้ายภูมิลำเนาตามทะเบียนราษฎร ทหารกองเกินที่ย้ายทะเบียนราษฎร์จะย้ายภูมิลำเนาทหารด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่มีหน้าที่แจ้งต่อนายอำเภอทุกครั้งที่ไปอยู่ต่างถิ่นเป็นเวลาเกินกว่า

30 วัน [6] หากไม่แจ้งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ภูมิลำเนาทหารมีความสำคัญต่อทหารกองเกินอย่างมากเพราะเป็นสถานที่ที่ทหารกองเกินต้องไปรับการตรวจเลือก ในแต่ละท้องที่ก็มีจำนวนทหารกองเกินและความต้องการของฝ่ายทหารที่กำหนดมาต่างกัน การอยู่ในภูมิลำเนาทหารที่ต่างกันจึงมีผลต่อการตรวจเลือกเข้ารับกองประจำการ และเป็นช่องทางให้มีผู้หลีกเลี่ยงการเป็นทหารใช้หลบเลี่ยงไปได้

ทหารกองเกินเมื่อมีอายุย่างเข้า 21 ปี ในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในพุทธศักราชนั้น [7] โดยจะได้รับหมายเรียก สด.35 เพื่อให้มารับการตรวจเลือกในปีถัดไป ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ขึ้นบัญชีทหารกองเกินหรือไม่มารับหมายเรียกต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด ผู้นั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกิน หรือมารับหมายเรียกแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ [8]

3. การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ

ทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามกำหนดหมายนั้น ในวันตรวจเลือกนั้นนอกจากหลักฐานทางทหารและบัตรประจำตัวประชาชนแล้วให้นำหลักฐานการศึกษามาแสดงด้วย [9] ผู้ใดหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกหรือมาแต่ไม่อยู่จนกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จเพื่อรับหลักฐานใบรับรองผลการตรวจเลือก (สด.43) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี [10] ผู้กระทำความผิดตามข้อนี้นี่เองที่มักเรียกกันว่า **หนีทหาร** ผู้มาเข้ารับการตรวจเลือกหากไม่สามารถใช้สิทธิ์ผ่อนผัน จะถูกกรรมการตรวจเลือกแบ่งออกเป็น 4 จำพวก ได้แก่ [11]

3.1 คนที่มีร่างกายสมบูรณ์ดี

3.2 ไม่สมบูรณ์ดีแต่ไม่ถึงกับทุพพลภาพ

3.3 คนที่ไม่แข็งแรงพอที่จะรับราชการทหารในขณะนั้นได้ เพราะป่วยและไม่ สามารถรักษาให้หายได้ใน 30 วัน

3.4 พิการ ทุพพลภาพ หรือ มีโรคที่ไม่สามารถรับราชการทหารได้

วิธีการคัดเลือกจะเลือกจากคนจำพวกที่ 1 ก่อน หากคนจำพวกที่ 1 ไม่พอให้เลือกจากคนจำพวกที่ 2 ด้วย หากคนจำพวกที่ 2 ไม่พอให้นำคนที่ผ่อนผันอยู่มาคัดเลือกด้วยตามขั้นตอนข้างต้น (แบ่งเป็น 4 จำพวก) หากมีคนเกินกว่าจำนวนที่ทางทหารต้องการให้จับสลาก โดยแบ่งออกเป็นใบดำและใบแดงซึ่งเขียนแผนกของกองประจำการไว้เป็นที่มาของการจับใบดำใบแดง ผู้จับได้ใบแดงต้องเข้ารับราชการทหารในกองประจำการโดยจะได้หมายนัดเข้ารับราชการทหาร (สด.40)

คนจำพวกที่ 3 และ 4 ในการตรวจเลือกจะไม่ถูกส่งตัวเข้ากองประจำการ คนจำพวกที่ 3 ให้มาตรวจเลือกในคราวถัดไป เมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกแล้วยังเป็นคนจำพวกที่ 3 อยู่ 3 ครั้งให้งดเรียก คนจำพวกที่ 3 เมื่อมาตรวจเลือกจะได้ใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ 3 (สด.4) ส่วนคนจำพวกที่ 4 ได้รับใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ 4 (สด.5)

ทุกคนต้องได้รับใบรับรองผลการตรวจเลือก สด.43 ในวันตรวจเลือกจากกรรมการตรวจเลือกเท่านั้น หากได้รับในวันอื่นหรือจากบุคคลอื่นให้สันนิษฐานว่าเป็นของปลอม ผู้นำไปใช้มีความผิดตามกฎหมาย และถือว่าผู้นั้นไม่ได้มาเข้ารับการตรวจเลือกอย่างถูกต้อง

4. การยกเว้นและการผ่อนผัน

มีบุคคลบางจำพวกที่ไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ สามประเภท ได้แก่ บุคคลที่ได้รับการยกเว้น และบุคคลที่ไม่ต้องมาเข้ารับการตรวจเลือก สองประเภทนี้ไม่ต้องไปรับการตรวจเลือกเลย ส่วนบุคคลที่ได้รับการผ่อนผันต้องเข้ารับการตรวจเลือกทุกปี ดังนี้

4.1 บุคคลที่ได้รับการยกเว้น ไม่ต้องรับราชการทหารกองประจำการ [12] ได้แก่ พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ หรือที่เป็นเปรียญ นักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายมหายานที่มีสมณศักดิ์ และคนพิการทุพพลภาพ ซึ่งไม่สามารถเป็นทหารได้

4.2 บุคคลที่ได้รับการยกเว้น เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินแล้วไม่มาตรวจเลือกรับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ [13] ได้แก่ พระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายมหายาน ซึ่งเป็นนักธรรมตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง นักบวชศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและ

ผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้ บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้ นักศึกษาของศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่องกระทรวงศึกษาธิการ และนักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม

4.3 บุคคลที่ไม่ได้เข้ารับการตรวจเลือกก็ไม่ถือว่าเป็นการหลีกเลี่ยงขัดขืนการตรวจเลือก [14] ได้แก่ ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ หรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มีการรบหรือการสงคราม อันเป็นอุปกรณ์ในการรบหรือการสงครามและอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม เกิดเหตุสุดวิสัย ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น และป่วยไม่สามารถจะมาได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก

4.4 บุคคลที่ได้รับการผ่อนผัน ต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก ถ้ามีจำนวนทหารกองเกินที่จะรับราชการเป็นทหารกองประจำการได้มากกว่าจำนวนที่ฝ่ายทหารต้องการ ให้ผ่อนผันแก่บุคคลดังต่อไปนี้ [15] ได้แก่ บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดามารดาซึ่งไร้ความสามารถ หรือพิการทุพลภาพ หรือชราจนหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู แต่ถ้ามีบุตรหลายคนจะต้องเข้าประจำการพร้อมกัน คงผ่อนผันให้คนเดียวตามแต่บิดาหรือมารดาจะเลือก ถ้าบิดาหรือมารดาไม่สามารถเลือกได้ ก็ให้คณะกรรมการตรวจเลือกพิจารณาผ่อนผันให้หนึ่งคน บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตรซึ่งมารดาตายหรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพลภาพ และบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงพี่หรือน้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดาซึ่งบิดามารดาตาย ทั้งนี้เมื่อบุตรหรือพี่หรือน้องนั้นหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู และบุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

5. ระยะเวลาเข้ารับราชการกองประจำการ

บุคคลที่ตรวจเลือกเข้ามาเพื่อเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ โดยปกติมีระยะเวลาสองปี [16] แต่สำหรับผู้มีคุณวุฒิต่างๆ อาจมีระยะเวลาเข้ารับราชการกองประจำการน้อยกว่าสองปีได้ [17] ได้แก่

5.1 ข้าราชการกลาโหมพลเรือนชั้นสัญญาบัตร ข้าราชการตุลาการ ดาโต๊ะยุติธรรม ข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งเป็นข้าราชการธุรการและรับเงินเดือนประจำตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ข้าราชการอัยการ ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับเงินเดือนประจำตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป พนักงานเทศบาลซึ่งรับเงินเดือนประจำตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ผู้สำเร็จชั้นอุดมศึกษาหรือผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นอุดมศึกษา (ประกาศนียบัตรวิชาชีพทั่วไป ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อนุปริญญา เป็นต้น) ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 บุคคลเหล่านี้ถ้าร้องขอ (สมัคร) รับราชการกองประจำการ 6 เดือน ถ้าไม่ร้องขอ (ใบแดง) รับราชการกองประจำการ 1 ปี

5.2 ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ถ้าร้องขอ (สมัคร) รับราชการกองประจำการ 1 ปี ถ้าไม่ร้องขอ (ใบแดง) รับราชการกองประจำการ 1 ปี 6 เดือน

5.3 ผู้สำเร็จชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 หรือผู้ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นที่กล่าวนั้น (มัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นต้น) ถ้าร้องขอ (สมัคร) รับราชการกองประจำการ 1 ปี ถ้าไม่ร้องขอ (ใบแดง) รับราชการกองประจำการ 2 ปี

การปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสัสดี

1. การเตรียมการลงบัญชีทหารกองเกิน ให้สัสดีอำเภอปฏิบัติดังต่อไปนี้ [18]

1.1 ตรวจสอบคัดรายชื่อชายที่มีสัญชาติไทยซึ่งอยู่ในกำหนดลงบัญชีทหารกองเกินจากทะเบียนบ้านซึ่งมีอยู่ ณ ที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอนั้น ๆ ส่วนในเขตเทศบาลให้ขอความร่วมมือคัดรายชื่อจากนายทะเบียนท้องถิ่น เพื่อให้ทราบว่ามีชายที่มีสัญชาติไทยผู้ใดบ้างที่อายุอยู่ในกำหนดจะต้องมาแสดงตนลงบัญชีทหารกองเกินในปีนั้น

1.2 ให้สัสดีอำเภอดำเนินการนัดหมายกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำหรับในเขตที่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านปกครอง และเทศมนตรีสำหรับในเขตการปกครองของเทศบาล ให้ช่วยประกาศโฆษณานัดหมายให้ผู้ที่มีอายุถึงเกณฑ์ที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกินไปแสดงตนขอลงบัญชีทหารกองเกินภายในเวลาที่กำหนด

1.3 ก่อนที่จะมีการประกาศเรียกให้บุคคลไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา 19 ให้สัสดีอำเภอคัดรายชื่อบุคคลดังกล่าวจากบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ 2 (สด.27) ตามตำบล ตามลำดับก่อนหลัง โดยไม่ตัดยอดจำหน่ายใดๆ ทั้งสิ้นที่จังหวัดมาเตรียมไว้ แล้วดำเนินการทำนองเดียวกับข้อ 1.2

2. วิธีปฏิบัติในการรับลงบัญชีทหารกองเกิน

เมื่อมีผู้มาแสดงตนขอลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอในปีที่ถึงกำหนดตามมาตรา 16 หรือตกค้างการลงบัญชีตามมาตรา 18 หรือผู้ต้องลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา 19 ให้สัสดีอำเภอดำเนินการดังนี้

2.1 ให้ผู้ขอลงบัญชียื่นใบแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกิน (สด.44) ตามผนวก ก พร้อมด้วยทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชนและหรือสูติบัตร ต่อสัสดีอำเภอเพื่อตรวจสอบเสียก่อน

2.2 ตรวจสอบกับบัญชีรายชื่อที่รวบรวมจากทะเบียนบ้านตามข้อ 1.1 หรือตามข้อ 1.3 แล้วแต่กรณี เมื่อได้ลงบัญชีแล้วให้ขีดฆ่ารายชื่อที่คัดไว้ออกเสีย แล้วหมายเหตุไว้ว่า “ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วเมื่อวัน เดือน พ.ศ. หรือรับลงบัญชีทหารกองเกินใหม่แล้วเมื่อวัน เดือน พ.ศ.

2.3 รับลงบัญชีทหารกองเกิน (สด.1) ตามผนวก ข

2.4 ออกใบสำคัญ (สด.9) ตามผนวก ค มอบให้เจ้าตัวรับไป แต่ถ้าออกใบสำคัญ (สด.9) ไม่ทันในวันนั้น ให้ออกรับใบ (สด.10) ตามผนวก ง พร้อมกับนัดให้มารับใบสำคัญ (สด.9) ภายหลังโดยเร็วที่สุด

2.5 สำหรับผู้ที่มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามข้อ 1.3 ต้องเรียกใบสำคัญ (สด.9) หรือใบรับ (สด.10) เดิมมาทำลายเสีย หากเรียกคืนไม่ได้เพราะเหตุใดให้บันทึกปากคำแนบไว้กับใบแสดงตนขอลงบัญชีทหารกองเกินเป็นหลักฐาน แล้วออกใบสำคัญ (สด.9) หรือใบรับ

(สด.10) ให้ใหม่เช่นเดียวกับข้อ 2.3 ส่วนใบสำคัญหรือใบรับ ซึ่งได้ออกให้แต่เดิมที่เรียกคืนไม่ได้นั้น ให้ดำเนินการประกาศยกเลิกเสีย

2.6 เมื่อมีผู้ร้องขอรับใบสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย ให้สัสดีอำเภอจัดการตรวจสอบบัญชีทหารกองเกิน (สด.1) เมื่อเป็นการถูกต้องโดยไม่มีการจำหน่ายอย่างใดแล้ว ให้สอบสวนว่าสูญหายไปอย่างใด เมื่อใด ถ้าสูญหายให้มีใบรับแจ้งความประกอบด้วย และผู้ร้องขอไม่มีเจตนาทุจริตแต่อย่างใด เมื่อถูกต้องและถ้าต้องเสียค่าธรรมเนียมก็ให้เจ้าตัวไปเสียค่าธรรมเนียมต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องที่ แล้วจึงออกใบสำคัญแทนให้ ถ้าการแจ้งขอรับใบสำคัญแทนเกินกว่า 30 วันนับตั้งแต่วันที่สามารถที่จะแจ้งได้แล้ว ก็ให้ส่งตัวผู้นั้นไปดำเนินคดีเปรียบเทียบปรับเสียก่อน

2.7 ในเดือนกันยายนทุกปี ให้สัสดีอำเภอดำเนินการจัดทำประกาศเสนอนายอำเภอเพื่อประกาศให้ผู้ที่มีอายุถึงกำหนดที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกิน ไปลงบัญชีทหารกองเกินภายในพุทธศักราชนั้น ประกาศเช่นว่านี้ให้ปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและ ณ ที่เปิดเผยตามชุมนุมในท้องที่นั้น แล้วทำหนังสือนำส่งประกาศให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ของตนทราบเป็นหลักฐานไว้ด้วย

2.8 เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ต้องลงบัญชีทหารกองเกินตามกฎหมายแล้วให้สัสดีอำเภอตรวจสอบบัญชีรายชื่อซึ่งรวบรวมไว้ตามข้อ 1.1 ว่ายังมีผู้ใดไม่มาแสดงตนขอลงบัญชีฯ แล้วคัดรายชื่อส่งให้กำนันและนายกเทศมนตรีแจ้งให้เจ้าตัวทราบเพื่อให้ไปลงบัญชีทหารกองเกิน และแจ้งตำรวจท้องที่เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย

3. การเก็บบัญชีทหารกองเกินและการรายงาน

3.1 การเก็บบัญชีทหารกองเกิน (สด.1) ให้เก็บและแยกเล่มดังต่อไปนี้

3.1.1 ทหารกองเกิน ให้แยกแฟ้มเป็นชั้นปี ในชั้นปีหนึ่งแยกเป็นตำบล ในตำบลหนึ่งๆ เรียงตามลำดับหมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านเรียงตามลำดับเลขที่บ้าน เสร็จแล้วให้ลงเลขที่ของบัญชีทหารกองเกินไว้ด้วย การเก็บให้เก็บตามขนาดของแฟ้ม เมื่อเต็มแฟ้มจึงตั้งเป็นแฟ้มที่ 2 แฟ้มที่ 3 ต่อไป บุคคลใดถูกเข้ากองประจำการเมื่อได้บันทึกด้านหลังของบัญชีแล้วให้ถอนบัญชีไปเก็บไว้ตามแผนกที่เข้ากองประจำการ แล้วบันทึกที่ปกแฟ้มด้านในไว้ให้ทราบว่าเลขที่เท่าใด ถอนไปไว้แผนกใด

3.1.2 เมื่อครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ 2 ให้บันทึกปลดหลังบัญชีทหารกองเกิน (สด.1) จนเป็นพ้นราชการทหารประเภทที่ 2 และให้แยกไปเก็บตามชั้นกองหนุนแยกแฟ้มเป็นชั้นปีเช่นเดียวกับทหารกองเกิน

3.1.3 ที่ถูกเข้ากองประจำการ ให้ถอนบัญชีทหารกองเกิน (สด.1) ไปเก็บแยกแฟ้มเป็นแผนกทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศหรือตำรวจ โดยไม่ต้องแยกตำบลในแผนกหนึ่งๆ ให้แยก พ.ศ. ที่เข้ากองประจำการ ใน พ.ศ. หนึ่งๆ ให้เรียงตามลำดับเลขเครื่องหมาย ถ้าต้องปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ 2 ชั้นที่ 1 หรือนายทหารสัญญาบัตร ถูกปลดเป็นพ้นราชการทหารประเภทที่ 2 ให้ถอนไปรวมไว้กับทหารกองเกินในตำบลและชั้นปีเดียวกัน แล้วบันทึกที่ปกแฟ้มด้านในให้ทราบว่า เลขเครื่องหมายใดปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ 2 ชั้นที่ 1 หรือปลดเป็นพ้นราชการทหารตามเรื่องฉบับที่ พ.ศ. ใด

3.1.4 ทหารกองหนุนประเภทที่ 1 ชั้นที่ 1 ไม่ต้องแยกแฟ้มเป็นตำบล ให้เก็บรวมกัน แต่เรียงลำดับวัน เดือน พ.ศ. ที่ปลด เมื่อครบปลดย้ายประเภทให้ถอนบัญชีไปเก็บรวมไว้ตามประเภทและชั้นปีที่ปลด

3.1.5 ทหารกองหนุนประเภทที่ 1 ชั้นที่ 2 3 กระทำเช่นเดียวกับทหารกองหนุนประเภทที่ 1 ชั้นที่ 1

3.1.6 พ้นราชการทหารประเภทที่ 1 ไม่ต้องแยกแฟ้มเป็นตำบล ให้เก็บรวมกันได้หลายปีตามขนาดของแฟ้ม แต่เรียงตามลำดับวัน เดือน พ.ศ. ที่ปลด เมื่อเต็มแฟ้ม จึงตั้งเป็นแฟ้มที่ 2 3 ต่อไป

3.1.7 จำพวกจำหน่ายต่างๆ เช่น จำหน่ายตาย ย้ายภูมิลำเนาทหาร พิการทุพพลภาพ ลงบัญชีทหารกองเกินซ้ำ ลงบัญชีผิดชั้นปี ไม่อยู่ในกำหนดที่ต้องลงบัญชี ฯลฯ ให้บันทึกด้านหลังของบัญชีไว้ให้ทราบเรื่อง ไม่ต้องถอนบัญชีออกคงเก็บไว้ตามเดิม แต่ให้ฉีกมุมขวาตอนล่างออก

3.1.8 ทหารอากาศ ทหารเรือ แยกแฟ้มเป็นแผนกกระทำเช่นเดียวกับทหารบก แต่สำหรับจังหวัดที่ไม่มีการเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการเป็นทหารอากาศ ทหารเรือนี้ ถ้ามีทหารอากาศ ทหารเรือ ให้เก็บรวมกันไว้ในแฟ้มเดียวกันทุกประเภทเพื่อ

ไม่ให้เปลืองแฟ้ม ต่อไปเมื่อมีการเรียกทหารกองเกินเป็นทหารอากาศ ทหารเรือ หรือมีจำนวนมากขึ้นจึงแยกแฟ้มเป็นประเภท

3.1.9 เพื่อให้ทราบจำนวนคนได้ทันที ให้ทำบัญชีงบยอดจำนวนตามผนวก จ ฉ ช เพื่อให้ทราบว่าจำนวนทั้งสิ้นเท่าใด จำหน่ายอย่างใด เท่าใด คงเหลือเท่าใดติดไว้ที่ปกหน้าด้านในแฟ้มทุกแฟ้ม ลงจำนวนคนคงมีตัวด้วยดินสอดำ และต้องแก้ไขเมื่อมีการจำหน่ายหรือเปลี่ยนแปลงให้ตรงกันไว้เสมอ เช่น ตาย ย้ายภูมิลำเนาทหาร พิการทุพพลภาพ ฯลฯ

3.2 การส่งบัญชีรายชื่อคนที่ลงบัญชีทหารกองเกิน (สด.2) เมื่อได้รับลงบัญชีทหารกองเกินให้แก่ผู้ใดแล้ว ให้สัสดีอำเภอดำเนินการส่งบัญชีรายชื่อคนที่ลงบัญชีทหารกองเกิน (สด.2) ตามผนวก ต ต่อจังหวัด โดยมีสำเนาคู่ฉบับไว้ที่อำเภอเพื่อตรวจสอบดังนี้

3.2.1 สำหรับผู้ที่ได้รับลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 ให้ส่งภายในเดือนมกราคมของปีถัดไป

3.2.2 สำหรับผู้ที่รับลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 18 ให้ส่งภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่รับลงบัญชีทหารกองเกิน

3.2.3 สำหรับผู้ที่รับลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 19 ให้ส่งภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่สิ้นสุดวันประกาศของนายอำเภอ

3.2.4 ในวันที่ 1 มกราคมของปี ให้สัสดีอำเภอแจ้งยอดจำนวนทหารกองเกินที่รับลงบัญชีตามมาตรา 16 โดยแยกเป็นตำบลรวมทั้งอำเภอแจ้งให้จังหวัดทราบ

3.2.5 สำหรับการรับลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 18 ให้แจ้งยอดจำนวนทหารกองเกินที่รับลงบัญชีทุกวันที่ 1 ของเดือนถัดไป โดยแยกเป็นตำบลรวมทั้งอำเภอเช่นเดียวกัน

3.3 เมื่อจังหวัดได้รับบัญชีรายชื่อบุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกิน (สด.2) จากอำเภอตามข้อ 3.2 แล้ว (นอกจากผู้รับลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา 19) ให้คัดรายชื่อลงในบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ 2 (สด.27) ตามผนวก ถ โดยมีบัญชีงบยอดจำนวนทหารกองเกิน ตามผนวก ท ปิดไว้ที่ปกหน้าด้านในด้วย

สำหรับผู้ที่ได้รับลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา 19 ที่อำเภอส่งบัญชีรายชื่อบุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกิน (สด.2) มาให้จังหวัดนั้น ผู้ใดต้องจำหน่ายก่อนลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ ให้อำเภอแจ้งการจำหน่ายให้จังหวัดทราบด้วย ให้สัสดีจังหวัดตรวจสอบ

กับบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ 2 (สด.27) ตามชั้นปีเดิม หากผู้ใดต้องจำหน่ายก็ให้จำหน่ายไว้ให้ตรงกันด้วย

3.4 เมื่อทหารกองเกินผู้ใดต้องจำหน่ายด้วยเหตุใดๆ ให้ลงเลขจำนวนจำหน่าย บันทึกจำหน่ายในบัญชีทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ 2 (สด.27) และบันทึกในช่องด้วยเหตุให้ทราบว่าจำหน่ายเพราะเหตุใด ตามเรื่องฉบับที่ พ.ศ. ใด แล้วให้เจ้าหน้าที่ลงชื่อกำกับไว้ด้วย และให้แก้งบยอดจำนวนทหารกองเกิน (ผนวก ท) ไว้ให้ถูกต้อง

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่างานด้านกิจการสัสดีเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลจำนวนมาก กองทัพบกจึงควรที่จะหาวิธีการที่จะทำให้การปฏิบัติงานมีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ช่วยลดขั้นตอนและเวลาในการดำเนินการ ซึ่งในปัจจุบันโลกของเราได้เผชิญกับเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงมากมายหลายอย่างที่ทำให้ชีวิตประจำวันเปลี่ยนไป ทำให้พฤติกรรมของเราเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงการเข้ามาของเทคโนโลยีใหม่ๆ ในอนาคตเราอาจไม่สามารถล่วงรู้ได้อีกแล้วว่าอะไรจะเกิดขึ้นบ้าง เพราะความเปลี่ยนแปลงนับจากนี้ไปนั้น ล้วนเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ความผันผวน และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งหมดนี้หมายความว่า เราทั้งหมดกำลังอยู่ในโลกของ VUCA World นั่นเอง

โลกแห่งความไม่แน่นอน (VUCA)

โลกแห่งความไม่แน่นอน (Volatility, Uncertainty, Complexity, Ambiguity, VUCA) ถูกใช้ครั้งแรกใน วิทยาลัยการทัพบกสหรัฐอเมริกา (U.S. Army War College) ซึ่งนักศึกษาทหารได้ใช้คำย่อนี้เพื่ออธิบายสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความผันผวน (Volatility) ยากจะคาดเดา (Uncertainty) มีความซับซ้อนสูง (Complexity) และคลุมเครือเกินกว่าจะอธิบายได้ (Ambiguity) ซึ่งเป็นคำอธิบายสถานการณ์หลังจากเหตุการณ์สงครามเย็น ในปี พ.ศ.2534 ที่เต็มไปด้วยความรุนแรงอย่างต่อเนื่องในช่วงที่มีสงครามอัฟกานิสถานและอิรักนั่นเอง ซึ่งในปี พ.ศ.2563 คำว่า โลกแห่งความไม่แน่นอน เริ่มแพร่หลายมากขึ้นในวงการอื่น ๆ ด้วย เพื่อนำมาอธิบายสถานการณ์ที่ยากจะอธิบาย คาดเดาไม่ได้ และไม่แน่นอน เพราะในปีที่ผ่าน ๆ มา โลกได้เผชิญกับเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงมากมายหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นภัยคุกคามจากโรคติดต่อ COVID-19 ที่ทำให้ชีวิตประจำวันเปลี่ยนไปเป็นวิถีปกติใหม่ (New Normal) ทำให้พฤติกรรมของเราเปลี่ยนแปลง คนส่วนใหญ่เริ่มจะคุ้นชินกับวิถีชีวิตใหม่ จนกลายเป็นวิถีชีวิตประจำวันไปแล้ว การเข้ามาของยุค (Generation) ใหม่ ๆ ที่ได้

นำเอาความคิดใหม่ ๆ และวัฒนธรรมการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ เข้ามาด้วย รวมไปถึงการเข้ามาของเทคโนโลยีและแนวโน้ม (Trend) ใหม่ ๆ ที่ได้เข้ามา ทำให้เกิดการหยุดชะงัก (Disruption) ของธุรกิจบางแห่ง หรือภารกิจบางอย่าง เกิดการเปลี่ยนแปลง (Transformation) ของบางองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้บางอาชีพ หรือบางตำแหน่งหายไป ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดอาชีพ หรือตำแหน่งใหม่ ๆ ขึ้นมา

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ โลกแห่งความไม่แน่นอน [19] มี 4 ประการ ดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว (Volatility) คือ ความผันผวนที่ยากจะคาดเดา เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันไม่ทันตั้งตัว ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ (Visionary) วางแผนการดำเนินการล่วงหน้า โดยการให้กำลังพลได้เข้าถึงโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง (Reskill-Upskill) เพื่อรับมือสถานการณ์นี้

1.2 ความไม่แน่นอน (Uncertainty) คือ สภาวะความไม่แน่นอนสูง ไม่ชัดเจน ยากจะอธิบาย จึงต้องมีการสร้างความเข้าใจ (Understanding) โดยการตั้งคำถามที่ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องตามมา ควรใช้ข้อมูล (Data Insight) มากกว่าสัญชาตญาณ (Instinct) เพื่อรับมือสถานการณ์นี้

1.3 ความซับซ้อน (Complexity) คือ ความซับซ้อน สับสน ที่มีปัจจัยมากมายที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ ยิ่งมีปัจจัยมากความซับซ้อนก็จะมากตาม การตัดสินใจก็จะลำบากมากขึ้น การสร้างทีมงาน (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้เกิดโปร่งใส (Clarity) เพื่อรับมือสถานการณ์นี้

1.4 ความคลุมเครือ (Ambiguity) คือ สภาวะที่มีความคลุมเครือ ที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ไม่ชัดเจน ขาดความเข้าใจซึ่งกันและกัน การได้รับข้อมูลบางอย่างไม่ครบถ้วน ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน ยากจะคาดเดาผลลัพธ์ได้ ผู้นำที่ดีต้องสื่อสารให้ถูกต้องตรงประเด็น เกิดความชัดเจน ยิ่งสื่อสารเข้าใจกัน ยิ่งหลีกเลี่ยงความคลุมเครือ และความเข้าใจผิด ทำให้การทำงานง่ายขึ้น ไม่ต้องใช้เวลามากในการตีความ จึงต้องการทำให้เกิดความกระจ่าง (Agility) เพื่อรับมือสถานการณ์นี้

2. โลกแห่งความไม่แน่นอน ที่กลายเป็นวิถีปกติใหม่ ในภาพรวมจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยสำคัญหลัก ดังนี้

2.1 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การสื่อสารแบบ 5G/6G อินเทอร์เน็ตเพื่อสรรพสิ่ง (Internet of Things, IoT) อากาศยานไร้คนขับ (UAV/Drone) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence, AI) บล็อกเชน (Blockchain) หุ่นยนต์ (Robotic) ควอนตัม (Quantum) ภัยดิจิทัล (Digital Threat) และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทาง ไซเบอร์ (Cyber Security) เป็นต้น

2.2 ความก้าวหน้าของการพัฒนาเทคโนโลยีทางการทหาร เช่น สงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Warfare, EW) อากาศยานไร้คนขับ (Drone, UAV) การต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ (Anti-Drone) หุ่นยนต์ทางทหาร (Robotic) ภัยชีวภาพ (Biological Hazard) เป็นต้น

2.3 สถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาค เช่น ความขัดแย้งของประเทศมหาอำนาจ (สหรัฐอเมริกากับจีน หรือ รัสเซียกับยูเครน) การเผชิญหน้าของมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก การย้ายถิ่นฐานของชาวต่างชาติด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมข้ามชาติ / ค้ามนุษย์ สถานการณ์ความมั่นคงประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหาแทรกซ้อนในการในการป้องกันประเทศตามแนวชายแดน การรวมตัวของประเทศในกลุ่มอาเซียน เกิดการข้ามพรมแดนง่ายขึ้น ประเด็นความมั่นคงมีความผูกโยงกับประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ภัยความมั่นคงมีความเชื่อมโยงหลายมิติมากขึ้น เช่น ค้ายาเสพติด (Drugs Trafficking) ค้ามนุษย์ (Human Trafficking) อาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cyber Crime)

2.4 ความเปลี่ยนแปลงบริบทของความคิดของสังคม เช่น การเรียกร้องสันติภาพ (Pacifist) ความสงบในเวทีโลก (Peace on The World Stage) ข่าวปลอม (Fake News) การพนันออนไลน์ (Online Gambling) เป็นต้น

2.5 ความต้องการความพร้อมในการรบสมัยใหม่ เช่น รถถัง (Tank) เรือดำน้ำ (Submarine) และ เครื่องบินรบแบบคนขับ (Fighter Plane) และไร้คนขับ (UAV) เป็นต้น

2.6 การเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อมทั้งภูมิศาสตร์และภูมิอากาศ เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณภัย กิจกรรมของประเทศอื่นที่มีผลต่อสภาพแวดล้อม อันก่อให้เกิดสาธารณภัย การแย่งชิงทรัพยากร ความเจริญของชุมชนตามแนวชายแดนเพิ่มขึ้น โรคระบาด ความยากจน ผู้ลี้ภัย สภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลง เป็นต้น

แนวโน้มเทคโนโลยีที่สำคัญต่อการนำพัฒนาองค์กร

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นได้ส่งผลต่อบริบทของโลกให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต เทคโนโลยีต่าง ๆ อาทิ ระบบประมวลผลที่ฉลาดขึ้นและมีความเป็นอัตโนมัติปริมาณข้อมูลในฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และสามารถนำไปวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อคาดการณ์สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มีขนาดเล็กลงซึ่งสามารถพกพาและเคลื่อนที่ไปทุกหนแห่ง เป็นต้น ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในแทบทุกมิติ ไม่เว้นแม้แต่มิติการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐสามารถนำเอาเทคโนโลยีเหล่านั้นมาปรับใช้กับการให้บริการ การบริหารจัดการภาครัฐ การกำหนดนโยบายต่าง ๆ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหา อุปสรรค หรือความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้รูปแบบการทำงาน การให้บริการ และการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ มีความเป็นรัฐบาลดิจิทัลมากยิ่งขึ้น

จากการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในการจัดทำร่างแผนที่นำทางด้านเทคโนโลยีในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย (Digital Government Technology Roadmap) ร่วมกับศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค (APEC Technology Foresight) หน่วยงานภายใต้กำกับของ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) กระทรวงวิทยาศาสตร์ ได้สรุปแนวโน้มเทคโนโลยีที่สำคัญต่อการพัฒนาเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ [20]

1. ความเป็นจริงเสมือน / ความเป็นจริงแต่งเติม (Virtual Reality (VR) / Augmented Reality (AR)) คือ การนำเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน และ ความเป็นจริงแต่งเติม มาปรับใช้ในการจำลองภาพหรือสถานการณ์เหมือนจริง เพื่อบริหารจัดการความปลอดภัยสาธารณะ การขยายพื้นที่การรักษาสุขภาพไปยังพื้นที่ห่างไกล (Telemedicine) รวมถึงการเพิ่มรูปแบบใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน และการท่องเที่ยว

2. ระบบภูมิสารสนเทศขั้นสูง (Advanced Geographic Information System) คือ การนำเทคโนโลยีระบบภูมิสารสนเทศขั้นสูงมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลในเชิงพื้นที่ โดยสามารถประยุกต์ใช้สำหรับการจัดสรรทรัพยากรด้านการเกษตร การบริหารจัดการระบบคมนาคมขนส่ง และด้านอื่น ๆ

3. ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) คือ การนำข้อมูลขนาดใหญ่มาประมวล และใช้เป็นเครื่องมือในการคาดการณ์ และประเมินสภาพธุรกิจการให้บริการ โดยอาศัยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเพื่อสรรพสิ่ง และ เครื่องจักรอัจฉริยะ (Smart Machine) เพื่อให้การวิเคราะห์และตอบสนอง ต่อผู้รับบริการเป็นแบบ ณ เวลาจริง (Real-Time)

4. การเปิดเผยข้อมูล (Open Data) คือ การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้รับบริการ โดยปรับปรุงเว็บไซต์ และ ฐานข้อมูล เพื่อสร้างการเข้าถึงจากสาธารณะมากขึ้น และผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลที่เปิดเผย เหล่านั้นกับหน่วยงานทุกภาคส่วน

5. เครื่องจักรอัจฉริยะ / ปัญญาประดิษฐ์ (Smart Machines / Artificial Intelligence, AI) คือ การนำเทคโนโลยีเครื่องจักรอัจฉริยะ หรือ ปัญญาประดิษฐ์ มาปรับใช้เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการ และตอบสนองการให้บริการอัตโนมัติ โดยระบบเครื่องจักรอัจฉริยะจะพัฒนาขึ้น และสามารถประเมินปัญหา และจัดการสมดุลตลอดห่วงโซ่การบริการ

6. การประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing) คือ การนำเทคโนโลยีด้านการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ มาปรับใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อลดความยุ่งยากในการติดตั้งระบบ ลดต้นทุนในการดูแลระบบ และต้นทุนสำหรับการสร้างเครือข่ายด้วยตนเอง

7. ความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) คือ การคำนึงถึงความปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยจัดทำมาตรฐานความปลอดภัยทางไซเบอร์ ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ทันต่อเหตุการณ์ และมีความยืดหยุ่น อีกทั้งปรับเปลี่ยนกรอบความคิด (Mindset) ในการจัดการประเด็นด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์

8. อินเทอร์เน็ตเพื่อสรรพสิ่ง (Internet of Things, IoT) คือ การอาศัยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเพื่อสรรพสิ่ง สร้างสภาพแวดล้อมให้ภาครัฐปรับเปลี่ยน รูปแบบบริการเป็นดิจิทัลมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันเทคโนโลยีดังกล่าวยังสนับสนุนภาครัฐในด้านต่าง ๆ อาทิ การสื่อสาร การใช้โมบายเทคโนโลยี (Mobile Technology) การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) รวมไปถึงการประสานงานกับภาคธุรกิจและเอกชน

9. บล็อกเชน / เทคโนโลยีจัดเก็บข้อมูลแบบกระจายศูนย์ (Block Chain / Distributed Ledger Technology (DLT)) คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน หรือ เทคโนโลยีจัดเก็บข้อมูลแบบกระจายศูนย์ ในการจัดเก็บข้อมูลและใช้ประโยชน์จากเครือข่ายเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และลดภาระการพึ่งพาคนกลาง ในการทำธุรกรรมภายใต้ความปลอดภัยที่มีความน่าเชื่อถือ

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล

1. ยุทธศาสตร์ชาติ (2561-2580)

ยุทธศาสตร์ชาติ (2561-2580) [21] ได้ให้ความสำคัญกับระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (ยุทธศาสตร์ที่ 6) เพื่อแก้ไขปัญหาระบบการบริหาร จัดการภาครัฐให้เป็นระบบและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่เน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ผ่านการมีหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างและภารกิจ ที่เหมาะสม และวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ของส่วนรวม เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ ตลอดจน ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคม โดยประกอบด้วยประเด็น ยุทธศาสตร์ที่เน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อ ประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยกำหนดให้ภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอด เวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ

นำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบ การทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับ มาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาค ส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็วและโปร่งใส

2. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562 [22] ได้ระบุความหมายของ “รัฐบาลดิจิทัล” ว่าหมายถึง การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานภาครัฐและการบริการสาธารณะ โดยปรับปรุงการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัย และมีธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน ในการเปิดเผย ข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณชน และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) ทำหน้าที่ในการให้บริการ ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล รวมถึงผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐเปลี่ยน ผ่านไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลอย่างสมบูรณ์มากขึ้น โดยมีกลไกสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนการเป็นรัฐบาลดิจิทัล คือ พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการ ภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562 หรือที่เรียกกันว่า พรบ.รัฐบาลดิจิทัล

3. แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.2560-2564

แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.2560-2564 [23] การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยมีวิสัยทัศน์ คือ “ยกระดับภาครัฐไทยสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานมีการทำงานแบบอัจฉริยะ ให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง” โดยในการยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลของภาครัฐไทยสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลดังวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้นั้น ต้องอยู่บนพื้นฐานของการดำเนินการ 4 ประการ ได้แก่

3.1 การบูรณาการภาครัฐ (Government Integration) คือ การบูรณาการระหว่างหน่วยงานรัฐต่าง ๆ ตั้งแต่การเชื่อมโยงข้อมูลบริการ ไปจนถึงการดำเนินงาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการให้บริการของรัฐ ทั้งในระดับหน่วยงานย่อยไปจนถึงระดับกระทรวง ซึ่งจะทำให้รัฐบาลตระหนักถึงความต้องการและความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการดำเนินงานต่าง ๆ ในแต่ละหน่วยงาน อีกทั้งยังเพิ่มประสิทธิภาพจากการใช้บริการทางเทคโนโลยีร่วมกัน (Share Services) นอกจากนี้ การบูรณาการภาครัฐยังนำไปสู่การให้บริการภาครัฐแบบครบวงจร ณ จุดเดียว (One-stop Service) ที่สามารถตอบโจทย์ด้านการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

3.2 การดำเนินงานแบบอัจฉริยะ (Smart Operation) คือ การนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลที่เหมาะสมมาสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐไทย เพื่อให้สามารถดำเนินงานอย่างถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว และตรงจุดมากขึ้น โดยมีการเชื่อมต่อระหว่างเครื่องมืออุปกรณ์ (Internet of Things) ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้เป็นปัจจุบันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และอาจมีการเชื่อมต่อเครื่องมืออุปกรณ์ให้สื่อสารถึงกันแบบอัตโนมัติโดยไม่ต้องอาศัยการควบคุมของเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา ซึ่งเมื่อนำระบบการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาช่วยจัดระเบียบฐานข้อมูล ประกอบกับนำเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Analytics) มาช่วยทำความเข้าใจข้อมูลอย่างลึกซึ้ง จะทำให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐไทยสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ และหน่วยงานภาครัฐไทยสามารถจัดทำบริการแบบเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric Services) คือ การยกระดับงานบริการภาครัฐให้ตรงกับความต้องการของประชาชน ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยภาครัฐไทยจะต้องรักษาสมดุลระหว่าง ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ข้อมูลของประชาชน และการอำนวยความสะดวก (Rebalancing between Security & Facilitation) ตลอดจนกำหนดระดับการรักษาความปลอดภัยและระดับความเข้มงวดของการยืนยันพิสูจน์ตัวตน ให้เหมาะสมกับความซับซ้อนของงานบริการ ประเภทของงานบริการ และกลุ่มผู้รับบริการต่างๆ

3.4 การสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Driven Transformation) คือ การวางแนวทางการขับเคลื่อนภาครัฐไทยสู่การ เป็นรัฐบาลดิจิทัลในทุกระดับของบุคลากรภาครัฐ โดยอาศัยกระบวนทัศน์การเปลี่ยนแปลงโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Outcome-driven Transformation) ที่มีการปรับเปลี่ยนองค์กรแบบครบวงจร (End-to-End Transformation) ทั้งในด้าน ทรัพยากรมนุษย์ (People) ขั้นตอนการทำงาน (Process) เทคโนโลยี (Technology) และกฎระเบียบ (Regulation) รวมทั้งมีการขับเคลื่อนโดยมีการบริหารจัดการ โครงการและการกำกับดูแล (Project Management and Governance) ที่ชัดเจน ภายใต้การสนับสนุนของผู้นำระดับประเทศที่มีความมุ่งมั่น มีวิสัยทัศน์ และเล็งเห็น ความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง (Change Leadership) อันจะส่งผลให้ภาครัฐสามารถดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการได้อย่างไร้รอยต่อ

4. แผนปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกองทัพไทย พ.ศ.2562-2564

แผนปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกองทัพไทย พ.ศ.2562-2564 [24] ถูกกำหนดให้เป็นแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ และการสื่อสารของกองทัพไทย ในอีก 3 ปีข้างหน้า เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทาง ในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกองทัพไทย ในส่วนของฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่าย ฐานข้อมูล และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “บูรณาการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกองทัพไทยเพื่อรวมเป็นหนึ่งและเป็นกองทัพชั้นนำในด้านความมั่นคงของรัฐและอาเซียน” ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนากำลังพลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยพัฒนากำลังพลให้มีองค์ความรู้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามภารกิจของหน่วยได้ อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ มุ่งสู่กองทัพดิจิทัลในอนาคต

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างการจัดหน่วย และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มาตรฐาน โดยปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างการจัดของหน่วย

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาและดำรงสภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยพัฒนาและดำรงสภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาด้านไซเบอร์ โดยพัฒนาศักยภาพด้านไซเบอร์ ในการป้องกัน การป้องปราม และการผนึกกำลังไซเบอร์ เพื่อการป้องกันประเทศ

กลยุทธ์ที่ 6 การเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถกำลังพล ตลอดจนมีการบูรณาการการใช้งานทรัพยากรพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จำเป็นร่วมกันบนพื้นฐานของความปลอดภัยในการใช้งาน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ

5. สรุปสาระสำคัญของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล

จากนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล ทั้ง 4 ฉบับ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (2561-2580) พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562 แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.2560-2564 และแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกองทัพไทย พ.ศ.2562-2564 ดังรายละเอียดข้างต้น ที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าแต่ละนโยบายได้มุ่งให้ทุกหน่วยงานภาครัฐ (รวมทั้งกองทัพ) มุ่งพัฒนาหน่วยงานให้ไปสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัล โดยให้ความสำคัญ กับประเด็นดังต่อไปนี้

1. ให้มีการยกระดับประสิทธิภาพภาครัฐ และการสร้างรัฐที่น่าเชื่อถือ โดยการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ อำนาจหน้าที่ และรูปแบบการปฏิบัติราชการ ของแต่ละหน่วยงานให้มีความเป็นดิจิทัลมากขึ้น

2. ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เข้าด้วยกันเพื่อสร้างระบบราชการแบบไร้รอยต่อ โดยให้หน่วยงานของรัฐเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ลดการทำข้อมูลซ้ำซ้อน มีระบบบริหารจัดการ ข้อมูล รวมถึงการกำหนดให้มีธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐด้วย

3. ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐ โดย พัฒนาบุคลากรให้พร้อมเข้าสู่ยุคดิจิทัล ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติหน้าที่

4. ให้มีการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล และให้มีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและร่วมตรวจสอบการทำงานภาครัฐ

5. ให้ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วย งานของรัฐเชื่อมโยงบริการดิจิทัลเพื่อให้บริการประชาชนในรูปแบบ One Stop Service (OSS)

6. ให้มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาไปสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัล โดยมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีความ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และหรือแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของหน่วยงานสัสดี โดยใช้องค์ประกอบ 7S ของ McKinsey และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดยใช้ PESTEL Analysis มาวิเคราะห์เพื่อพิจารณาศักยภาพ ขีดความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ พบว่า

1. จุดแข็ง นโยบายกองทัพบกในการขับเคลื่อนให้หน่วยงานมุ่งพัฒนาไปสู่หน่วยงานดิจิทัล มีความชัดเจน หน่วยงานด้านสัสดี มีที่ตั้งกระจายทั่วพื้นที่ สามารถตอบสนองภารกิจได้อย่างรวดเร็ว และมีแนวทางการบูรณาการใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนประวัติระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงกลาโหม

2. จุดอ่อน ข้อจำกัดของอุปกรณ์การสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสิทธิภาพการรับสัญญาณอินเตอร์เน็ต ขาดแคลนบุคลากร ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ และมีกำลังพลบางส่วน ยังขาดทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ ต้องได้รับการศึกษา อบรม

3. โอกาส ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายการขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐมุ่งพัฒนาไปสู่หน่วยงานดิจิทัลมีความชัดเจน เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและทันสมัย ประกอบกับปัจจุบัน ข้อมูลข่าวสารจากสื่อสาธารณะสามารถเข้าถึงได้ในทุกพื้นที่และทุกเพศทุกวัย

4. ข้อจำกัด ความรู้ ความสามารถ ในการเข้าถึงเทคโนโลยี สารสนเทศที่ยังมีความเหลื่อมล้ำ เช่น กลุ่มคนในพื้นที่ห่างไกลจากตัวเมือง ทำให้ไม่ทันกับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปทางเทคโนโลยี และโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศของกลุ่มคนยากจน

วิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ทั้งภายในและภายนอกเพื่อหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหา ผู้วิจัยเลือกใช้กลยุทธ์เชิงรุก (ใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส) คือ กลยุทธ์การพัฒนาระบบงานสารสนเทศในสายงานสัสดีให้มีความทันสมัย โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปเชื่อมโยงกับระบบข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลาง กรมการปกครอง และระบบข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาสนับสนุนการทำงานกิจการสัสดีของทุกหน่วยงาน ให้ทำงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้วิธี Online ซึ่งจะมีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ช่วยลดขั้นตอนและเวลาในการดำเนินการ ลดงบประมาณค่าใช้จ่ายในเรื่องเอกสารแบบพิมพ์ต่างๆ (Paperless) ในระยะยาว ทั้งยังพัฒนากำลังพลสายงานสัสดีให้มีความรู้ ความชำนาญในด้านทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) เพื่อให้ตอบสนองและสอดคล้องต่อนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล ต่อไป

แนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดี

หน่วยงานด้านกิจการสัสดี กองทัพบก สามารถที่จะใช้ประโยชน์จากระบบข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลาง กรมการปกครอง และระบบข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือโปรแกรมช่วยปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานด้านสัสดีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีแนวทางดังนี้

1. ด้านงานสัสดี เช่น การลงบัญชีทหารกองเกิน โดยจะมีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงเข้ากับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง การตรวจสอบประวัติอาชญากรและลายพิมพ์นิ้วมือ โดยระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminals Database Operating System, CDOS) ของ กองทะเบียนประวัติอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งระบบโปรแกรมนี้จะต้องมีการนำไปใช้งานสอดคล้องกันครบทุกหน่วย (หน่วย สัสดีเขต/อำเภอ สำนักงานสัสดีกรุงเทพมหานคร/จังหวัด ฝ่ายสรรพกำลัง มลฑลทหารบก แผนกสรรพกำลัง กองทัพภาค หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง)

2. ด้านงานส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาวัสดุสิ่งอุปกรณ์ และเครื่องใช้ประจำสำนักงาน ตามอัตราสิ่งอุปกรณ์ รวมถึงน้ำมันเชื้อเพลิงประจำเดือน ที่ใช้ในงานทรงชีพของหน่วยสัสดี

3. การให้บริการกับผู้มาเกณฑ์ทหาร ในรูปแบบครบวงจร ณ จุดเดียว (One Stop Service, OSS)

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 (covid-19) ซึ่งระบาดไปทั่วโลกรวมถึงประเทศไทย ทำให้ผู้คนต้องปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตเข้าสู่วิถีชีวิตแบบใหม่ หรือ New Normal การเว้นระยะห่างทางสังคมเพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ภาครัฐเองก็ได้ปรับการทำงานให้สอดคล้องกับยุค New Normal เพื่อลดการเดินทางของประชาชน ลดความแออัดในหน่วยงานราชการ เพิ่มประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการให้บริการประชาชน และพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการข้อมูลของประชาชนที่อยู่ในระบบราชการให้มีการบูรณาการ สามารถนำมาจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันมีโครงการสำคัญที่เป็นศูนย์กลางช่วยรองรับการทำงานของภาครัฐในยุค New Normal มีหน้าที่ให้บริการประชาชนโดยตรง คือ โครงการ Linkage Center ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

Linkage Center คืออะไร

Linkage Center [25] คือ โครงการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ ที่รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ทำหน้าที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนกับส่วนราชการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการหน่วยงานภาครัฐ ทั้งความรวดเร็ว ความถูกต้อง อีกทั้งยังช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอีกด้วย

Linkage Center เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกได้อย่างไร อธิบายง่าย ๆ คือ จากเดิมที่ในอดีตการทำธุรกรรมต่าง ๆ ต้องนำทั้งบัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน สูติบัตร ใบเปลี่ยนชื่อ และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ไปเป็นหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม ปัจจุบัน เพียงแค่นำบัตรประชาชนใบเดียว ก็สามารถติดต่องานราชการได้ครบทุกขั้นตอน

รัฐบาลปัจจุบันภายใต้การนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีการสานต่อโครงการนี้ โดยให้สำนักทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานกลางในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชน และทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการข้อมูลตามที่ส่วนราชการ

ร้องขอ ขณะที่ส่วนราชการต่าง ๆ ก็ต้องจัดทำฐานข้อมูลของตนเอง โดยใช้เลขประชาชน 13 หลัก เป็นข้อมูลหลักที่บ่งชี้ตัวคน และต้องปรับปรุงฐานข้อมูลอื่น ๆ ในความรับผิดชอบของตนให้ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน รวมทั้งจัดทำระบบตรวจสอบข้อมูลให้สอดรับกับมาตรฐานของสำนักทะเบียนกลาง เพื่อให้เชื่อมโยงกันได้อย่างอัตโนมัติ และเมื่อมีฐานข้อมูลกลางแล้ว ก็ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจปรับปรุงระบบให้รองรับการใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบ Smart Card เพื่อให้สามารถเรียกดูชุดข้อมูลส่วนบุคคลในฐานข้อมูลของส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้ จะทำให้สามารถลดการใช้สำเนาเอกสารลงได้เกือบจะทั้งหมด

จากข้อมูล ณ วันที่ 15 มกราคม 2563 พบว่า มีการขอใช้บริการระบบ Linkage Center ไปแล้วจำนวนทั้งสิ้น 218 ประเภทธุรกรรม จาก 74 หน่วยงาน และมีหน่วยงานที่ได้เชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนจากสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครองแล้ว จำนวน 267 หน่วยงาน

ทั้งนี้ โครงการ Linkage Center ภายใต้กรมการปกครอง ได้รางวัลเลิศรัฐประจำปีพุทธศักราช 2562 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สาขาคุณภาพบริหารจัดการภาครัฐ ในด้านการวางแผนยุทธศาสตร์และการสื่อสารเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งได้รางวัลชนะเลิศ Digital Transformation Award 2019 สาขา Integarted Excellence จากสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และรางวัลสนับสนุนนโยบายรัฐบาลตามโครงการยกเลิกสำเนาเอกสารราชการ Digital Government Award 2019 ซึ่งเป็นโครงการที่ขับเคลื่อนภาครัฐสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

จากรางวัลที่กล่าวมานี้ เป็นเครื่องยืนยันว่ารัฐบาลได้มุ่งขับเคลื่อนประเทศสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยรัฐบาลมุ่งมั่นที่จะพัฒนาโครงการ Linkage Center ให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นไปอีก เพื่อปรับเปลี่ยนการทำงานภาครัฐให้มีความคล่องตัว แม่นยำ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อันจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภาครัฐสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

แนวทางการใช้ประโยชน์จากโครงการ Linkage Center

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความก้าวหน้า และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ดังนั้นในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดี ก็ควรจะมีการพัฒนาให้ทันต่อเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่และรองรับที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย ซึ่งเราสามารถนำฐานข้อมูลจากโครงการ Linkage Center มาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ดังนี้

1. การนำระบบงานสารสนเทศจัดทำในรูปแบบ Application และ Mobile Application ที่สามารถทำงานได้ทั้งบนเครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วไป อุปกรณ์พกพา และโทรศัพท์มือถือแบบ Smart phone

2. การนำระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาประยุกต์ใช้งาน ในแบบระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (Digital ID) ของ ผู้มาเกณฑ์ทหาร ลดเวลาในการตรวจสอบขานชื่อของผู้มาเกณฑ์ทหาร โดยใช้ 2 ปัจจัย

2.1 การระบุตัวตนจากการจดจำใบหน้า (Face Recognition)

2.2 การระบุตัวตนจากลายพิมพ์นิ้วมือ (Finger Scan)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของชายไทยที่เข้าเกณฑ์ในการเกณฑ์ทหารประจำปี ด้วยระบบวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรม และภาวะจิตวิสัย สำหรับการวางแผนการเตรียมความพร้อมในการป้องกันประเทศในระยะ 20 ปี

4. ระบบอุปกรณ์ตรวจวัดอุณหภูมิบุคคล พร้อมด้วยระบบจดจำและบันทึกใบหน้าอัตโนมัติ ช่วยคัดกรองผู้มาคัดเลือกเกณฑ์ทหาร

บทที่ 4

บทสรุป

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดี มีความสำคัญต่อกองทัพบก โดยงานวิจัยดังกล่าว สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม สรุปได้ดังนี้

1. ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับสายงานสัสดี จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานในสายงานสัสดี เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการนับอายุการรับราชการทหาร การจัดทำบัญชีทหารประเภทต่างๆ การรับหมายเรียก การเข้ารับการตรวจเลือก การยกเว้นและการขอผ่อนผัน รวมถึงข้อมูลตั้งแต่การรับราชการทหารกองประจำการ จนไปถึงพ้นราชการทหาร อีกทั้งยังมีเงื่อนไขของการนับวันรับราชการตามคุณวุฒิ เป็นต้น ทำให้การปฏิบัติงานอาจเกิดความล่าช้าจากการตรวจสอบข้อมูล และข้อมูลอาจเกิดข้อผิดพลาดได้

2. ระบบสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์สูงสุดต่อสายงานสัสดี จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันรัฐบาลได้มีโครงการ Linkage Center คือ โครงการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ ที่รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ทำหน้าที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนกับส่วนราชการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการหน่วยงานภาครัฐ ทั้งความรวดเร็ว ความถูกต้อง อีกทั้งยังช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐอีกด้วย

3. แนวทางในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการสัสดีอย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานด้านกิจการสัสดีสามารถนำโครงการ Linkage Center มาใช้ในเรื่องของการเชื่อมโยงข้อมูลระบุตัวตนสำหรับคัดเลือกทหาร กองประจำการ สามารถดำเนินการได้ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้มาตรวจเลือกทหาร โดยหน่วยงานสัสดีต้องจัดทำฐานข้อมูลของตนเอง โดยใช้เลขประชาชน 13 หลัก เป็นข้อมูลหลักที่บ่งชี้ตัวคน และต้องปรับปรุงฐานข้อมูลอื่น ๆ ในความรับผิดชอบของตนให้ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

หากมีผู้สนใจที่จะนำงานวิจัยนี้ไปศึกษาต่อหรือนำไปพัฒนา ผู้วิจัยแนะนำให้นำแนวทางของงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานหรือระบบงานอื่นๆ ของกองทัพบก เช่น สายงานกำลังพล สายงานแพทย์ เป็นต้น และควรศึกษารูปแบบการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการให้บริการ เพื่อขับเคลื่อนสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติกำหนดหน้าที่ของคนไทยในเวลารบ พ.ศ. 2484. (ลงวันที่ 8 กันยายน 2484)
2. ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560.
3. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 7. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)
4. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 4. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)
5. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 16. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)
6. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 12. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)
7. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 25. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)
8. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 44. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)
9. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 27. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)
10. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 45. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)
11. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. กฎกระทรวงฉบับที่ 37 พ.ศ. 2516. (ลงวันที่ 21 มีนาคม 2516).

12. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 13. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)

13. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 14. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)

14. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 27. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)

15. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 29. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)

16. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 9. (ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2497)

17. สำนักงานคณะกรรมการราชกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. กฎกระทรวงฉบับที่ 24 พ.ศ. 2508. (ลงวันที่ 9 มีนาคม 2508).

18. กองทัพบก. คำสั่งกองทัพบก ที่ 1173/2528 เรื่อง ให้ใช้คำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสัสดี พ.ศ.2529. (ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2528).

19. HR NOTE.Asia สนับสนุนการเติบโตขององค์กรโดย HR. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก https://th.hrnote.asia /orgdevelopment/vuca-for-leader-in-future-work-03032021/

20. DGA สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.). [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก https://www.dga.or.th/document-sharing/infographic/49384/

21. ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ (2561-2580). (ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561).

22. ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562. (ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2562).

23. สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. (2560). แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564.

24. กองบัญชาการกองทัพไทย. (2562). แผนปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กองทัพไทย พ.ศ.2562-2564. เอกสารอัดสำเนา

25. สำนักงานบริหารนโยบายของนายกรัฐมนตรี (PMDU). [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก https://www.pmdu.go.th/linkage-center/

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก สุกฤษฎิ์ โอ่งเคลือบ

วัน เดือน ปีเกิด 27 มกราคม 2515

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2540	ปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ เอกเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันราชภัฏพระนคร
พ.ศ. 2544	หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่าทหารสื่อสาร รุ่นที่ 8 โรงเรียนทหารสื่อสาร กรมการทหารสื่อสาร
พ.ศ. 2545	ปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ เอกไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2548	หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารสื่อสาร รุ่นที่ 9 โรงเรียนทหารสื่อสาร กรมการทหารสื่อสาร
พ.ศ. 2552	หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 87 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2540 - 2550	หัวหน้าสถานี แผนกปฏิบัติการโทรคมนาคมที่ 4 กองการโทรคมนาคม ศูนย์การโทรคมนาคมทหาร
พ.ศ. 2550 - 2551	ประจำกองซ่อมบำรุง ศูนย์การโทรคมนาคมทหาร
พ.ศ. 2551 - 2552	ประจำกรมกำลังพลทหาร (ศึกษา รร.สธ.ทบ.)
พ.ศ. 2552 - 2558	หัวหน้าแผนกจัดการกำลังพล กองกำลังพล กรมการสื่อสารทหาร
พ.ศ. 2558 - 2563	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กองกำลังพล กรมการสื่อสารทหาร

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2563 - 2565	รองผู้อำนวยการ กองกำลังพล กรมการสื่อสารทหาร